

OBCHODNÍ AKADEMIE
T. G. Masaryka

Kostelec nad Orlicí, Komenského 522

Školní program prevence rizikového chování na školní rok 2018-2019

Zpracoval: Mgr. Jaroslav Tměj
Garant: Mgr. Václav Pavelka
Realizace: Mgr. Jaroslav Tměj a další určení pedagogové

OBSAH PROGRAMU

- 1. Úvod, východiska školního preventivního programu**
- 2. Charakteristika školy**
- 3. Školní poradenské pracoviště**
- 4. Cíle programu**
 - 4.1 Dlouhodobé cíle**
 - 4.2 Krátkodobé cíle**
- 5. Charakteristika cílových skupin**
 - 5.1 Studenti školy**
 - 5.2 Učitelé**
 - 5.3 Rodiče**
- 6. Prevence rizikového chování ve výuce v rámci školních vzdělávacích programů**
- 7. Plán aktivit pro školní rok 2017-2018**
 - 7.1 Aktivity pro žáky**
 - 7.2 Vzdělávání učitelů**
 - 7.3 Spolupráce s rodiči**
 - 7.4 Spolupráce s dalšími organizacemi**
- 8. Nespecifická primární prevence**
- 9. Strategie předcházení školní neúspěšnosti**
 - 9.1 Příčiny školní neúspěšnosti**
 - 9.2 Řešení školní neúspěšnosti**
 - 9.3 Postup při řešení školní neúspěšnosti**
- 10. Hodnocení aktivit**
- 11. Kontaktní adresy**
- 12. Závěr**

Přílohy

1. Postup školy v případě výskytu zneužívání návykových látek ve škole
2. Postup školy v případě podezření na šikanu

1. Úvod

Pro období, které právě prožíváme, jsou typické rychlé, někdy až převratné změny, které často souvisejí s posunem naší země mezi vyspělé evropské státy. Zároveň nás staví i před mnohé zátěžové situace a negativní skutečnosti. Výrazně se změnil životní styl i tempo života převážné části naší společnosti. Můžeme konstatovat, že především drogová problematika stále narůstá a začíná být celospolečenským problémem. S novými prvky se musí vyrovnávat nejen dospělí, ale především mladá generace. Drogy a jiné sociálně negativní jevy se začínají dotýkat již dětí, které navštěvují základní školu. Jsou naše děti připraveny řešit problémy, které jim přináší každodenní život? Jsou schopny čelit negativním vlivům okolí? Jsou dostatečně vybaveny obrannými mechanismy?

Pedagogové spolu s rodiči a dalšími subjekty ve výchovném působení v současné době musí ve společnosti počítat s existencí nežádoucích jevů, tzv. rizikového chování, a společně pak vyvíjet aktivity směřující k jejich prevenci.

Proto se naše škola rozhodla připravit a realizovat komplexní program primární prevence sociálně patologických jevů, který se zaměřuje na prevenci:

- drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
- kriminality a delikvence,
- virtuálních drog (počítače, televize a video),
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie),
- patologického hráčství (gambling),
- záškoláctví,
- šikanování, vandalismu aj. forem násilného chování,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu aj.

Školní preventivní program jako základní nástroj prevence rizikového chování vychází především z následujících právních norem:

- [Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\) v platném znění](#)
- Zákon [563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů](#)
- [Zákon č. 65/2017 Sb.](#) o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. v platném znění podle vyhlášky č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Školní vzdělávací program Obchodní akademie 63-41-M/02
- Školní vzdělávací program Ekonomické lyceum 78-42-M/02
- Školní vzdělávací program Informatika v ekonomice se zaměřením na podnikání pro obor Informační technologie 18-20-M/01
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, čj. MŠMT-21149/2016
- Metodický pokyn – Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané čj. 25884/2003-24

- Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018

2. Charakteristika školy

Obchodní akademie T. G. Masaryka v Kostelci nad Orlicí (sídlo školy: Kostelec nad Orlicí, Komenského 522, IČ 60884711) je střední odbornou školou s kapacitou 460 žáků, na škole nyní studuje 294 žáků. Je zřízena formou příspěvkové organizace, zřizovatelem je Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje. Škola je zařazena do sítě škol na základě Rozhodnutí o zařazení do sítě

škol s účinností od 1. 9. 2003, č. j. 29 617/02-21.

Ve škole je zřízena školská rada v tomto složení: Ing. Karel Janeček a Mgr. Věra Žižková za Královéhradecký kraj, Josef Hlaváček a Ing. Eva Hynková – zástupci rodičů, Ing. Jan Hostinský a PaedDr. František Dosedla – zástupci učitelů. Předsedou školské rady je Ing. Jan Hostinský.

Ve škole působí Asociace školních sportovních klubů a občanské sdružení KVAKY (Kostelecké volnočasové aktivity), které založil kolektiv učitelů školy.

Vzdělávání a získávání jednotlivých kompetencí žáků školy vychází ze školních vzdělávacích programů a z dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje. Vyučovány jsou 3 studijní obory - Obchodní akademie, Ekonomické lyceum a Informační technologie s názvem ŠVP Informatika v ekonomice. V uvedených studijních oborech škola vychovává středoškolsky vzdělané absolventy se všeobecným i odborným vzděláním. Vedle výchovně vzdělávacího procesu škola věnuje pozornost komplexnímu působení na osobnost žáka, na jeho schopnost stanovit si hodnotový žebříček, rozvíjet životní styl - osobní záliby, kulturní činnost, pohybovou a sportovní činnost. Škola bude nabízet studentům jak další vzdělávací aktivity, tak i možnost účastnit se mimoškolních aktivit, mezinárodních projektů, spolupráce s partnerskými školami v zahraničí a získávání certifikátů, např. ECDL a jazykových.

3. Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště poskytuje žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům poradenské služby a konzultace zaměřené na prevenci a řešení rizikového chování, na péči o žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, na zkvalitňování sociálního klimatu školy.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťují na základě pověření ředitelem školy:

a) Výchovná poradkyně Mgr. Zuzana Martincová – v její náplni práce je mimo jiné poradenská činnost v oblasti volby povolání, poradenská činnost při řešení výchovných a výukových obtíží, evidence a řešení stížností a připomínek ze schránky důvěry, organizační zajištění a účast na prezentační výstavě v Rychnově nad Kněžnou atd. Zároveň konzultuje

jednotlivé případy i s ostatními vyučujícími či s vedením školy. Velkou výhodou je, že pro svoji práci má k dispozici samostatnou poradenskou místnost.

Konzultační hodiny

čtvrtek 8:00 – 9:55

nebo dle osobní dohody

b) Školní metodik prevence rizikového chování Mgr. Jaroslav Tměj

Náplň práce školního metodika prevence:

Oblast práce se studenty, žáky a jejich rodiči

- tvorba a kontrola realizace preventivního programu školy,
- poskytování poradenských služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
- účast na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci: záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismus a dalších projevů rizikového chování,
- preventivní práce s třídními kolektivy (aktuální nabídka).

Oblast spolupráce s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky

- pomoc třídním učitelům při vyhledávání problémových projevů chování,
- zajišťování a předávání odborných informací o:
 - problematice rizikového chování,
 - nabídkách programů a projektů,
 - metodách a formách specifické primární prevence.

Oblast spolupráce s dalšími institucemi

- Koordinace spolupráce školy s odbornými pracovišti, které působí v oblasti prevence rizikového chování.

Konzultační hodiny

Čtvrtek 9:00 – 9:45

nebo dle osobní dohody

Tým poradenských pracovníků se schází každý sudý týden ve čtvrtek v 14:00 – 14:30, dále v rámci jednání pedagogické rady, popř. operativně na základě vzájemné dohody.

4. Cíle programu

4.1 Dlouhodobé cíle

Hlavním cílem školního programu je rozvíjet ve škole systém komplexní primární prevence, který umožní předcházet rizikovým jevům v chování žáků a dále umožní rozpoznat a zajistit včasnou intervenci (např. v případech domácího násilí, šikany aj.).

- Velmi důležitým cílovým prvkem bude vést žáky k pocitu zdravého sebevědomí, správnému sebehodnocení, schopnosti stanovit si v životě reálné cíle, k poznávání sebe sama, ke zvládnutí stresu, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek. K tomuto cíli bude využito různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, třídních hodin apod.
- Významným prvkem bude úsilí vytvořit pozitivní atmosféru ve třídách, tzn. vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní klima založené na účinné motivaci, spolupráci a aktivizujících metodách výuky.
- Nedílnou součástí programu bude také samozřejmě spolupráce s rodiči, zajištění jejich informovanosti. Cílem bude motivovat je pro spolupůsobení v této oblasti, vytvářet důvěru rodičů ke škole a zároveň jim nabídnout možnost poradenství.
- Dalším důležitým prvkem bude protidrogové výchovně vzdělávací působení uplatňované ve škole, které bude zaměřeno na zvyšování odolnosti žáků proti negativnímu působení drog.

4.2 Krátkodobé cíle

- Zajistit realizaci adaptačního kurzu „Vítej mezi námi“ pro žáky 1. ročníků všech tří studijních oborů. Jeho cílem bude zprostředkovat vzájemné poznávání „prváků“ – uskuteční se seznamovací aktivity za přítomnosti třídních učitelů. Při těchto aktivitách dojde k vytváření prvních individuálních i skupinových kontaktů a bude podpořen rozvoj skupinové dynamiky školní třídy.
- Zvýšit informovanost žáků o dopadu nabytí plné trestní odpovědnosti především ve 3. ročnících všech studijních oborů, u žáků oboru Informační technologie zdůraznit rizika při porušování autorských práv.
- Vytvořit důvěryhodné poradenské služby pro žáky, učitele a rodiče, spolupracovat s dostupnými institucemi a organizacemi v oblasti prevence.
- Rozvíjet sociální a personální kompetence žáků využitím práce ve skupinách, při zpracování projektů, např. v rámci soutěž „Ekonomický tým“. Žáci získají možnost naučit se pravidlům práce ve skupině, podílet se na týmové práci a naučí se prezentovat výsledky.
- **Podporovat spolupráci školy a firem a institucí veřejné sféry se zaměřením na využití výsledků odborného vzdělávání v rámci praxe, které je zařazena do 3. ročníku ve výše uvedených studijních oborech.**
- Podporovat iniciativy Školního parlamentu, zajistit volbu členů parlamentu v 1. ročnících, iniciovat spolupráci žáků z různých ročníků, např. při sportovních akcích.
- Vést žáky k odmítnutí sebepoškozování jako součásti procesu hledání „vlastní životní filozofie“ a stylu, snahy o nonkonformitu, resp. vymezení své identity ve skupině.
- Seznámit učitelský sbor s aktualizovaným Krizovým plánem.
- Spolupracovat s organizacemi města s cílem vytvoření široké nabídky pro smysluplné využití volného času, žáky informovat o možnostech aktivit k účelnému využívání volného času.
- Pokračovat ve využití „schránky důvěry“. Jedná se o formu pomoci těm, kteří buď chtějí zůstat v anonymitě, nebo se ostýchají svěřit se s problémem přímo. Je umístěna na chodbě ve druhém patře v traktu, kde je kabinet výchovného poradce.

5. Charakteristika cílových skupin

5.1 Studenti školy

Školní preventivní program je zaměřen na věkovou skupinu 15 – 19 let. Jde o velmi náročný věk, kdy dochází k tělesnému i psychickému dozrání. Dotvářejí se a specifikují jednotlivé složky identity.

Na rozdíl od období puberty adolescent se již cítí dostatečně separován od rodičů a nepocítuje potřebu tuto separaci demonstrativně prezentovat. Samozřejmě přetrvává kritické hodnocení názorů a jednání rodičů, ale nejedná se již o úplné odmítnutí hodnot, které rodiče vyznávají, adolescent pouze potřebuje

najít jejich subjektivní smysl. V tomto období se dokonce mohou objevit obavy z úplné separace, mnozí jedinci najednou pocítují nechuť stát se dospělými. V jejich pocitech pak převažují úzkost, nejistota apod. Ke konci tohoto období je dosahováno takové identity, která potvrzuje jedinečnost osobnosti. V tomto procesu tvorby vlastní identity hrají často nezastupitelnou roli vzory, které jsou adolescenty akceptovatelné, a pak jsou napodobovány. To je nesmírně cenný prvek pro primární prevenci.

„Základem identity je sebepoznání“. To je důležité pro plánování budoucí identity a sociální role. Ovšem v sebepoznání se vlivem dalších charakteristik (zbrkllost, emocionálnost apod.) adolescent může dopouštět chyb. Kvalitu svého „já“ zjišťuje zejména prostřednictvím hodnocení ze strany okolí, které posuzuje jeho chování z hlediska přijatelnosti. Pro vlastní sebeuvědomování je pro jedince v této fázi vývoje důležité subjektivní vědomí příslušnosti k určité skupině či k určitému prostředí. Samozřejmě je to rodina, ale častěji to v tomto období bývají vrstevnické kolektivy. A jde o to, aby se jedinec ztotožnil s takovou skupinou, která neproklamuje ohrožující hodnoty a vzory chování.

V období adolescence se také jedinec stává vnímavějším k problémům lidské existence. Konfrontuje skutečnost se svými hodnotami a představami, a to navíc silně emocionálně. Řeší tedy otázky smyslu života, hledá absolutně platné morální hodnoty. Celé toto období má samozřejmě své mezníky, které zásadně ovlivňují socializaci adolescenta:

- ukončuje povinnou školní docházku,
- dovršuje přípravné profesní období,
- dosahuje plnoletosti nejen z právního hlediska, ale toto období je završeno dosažením dospělosti.

Mnoho charakteristik období adolescence zvyšuje riziko ohrožujícího chování, a tudíž umocňuje potřebu akceptovatelné prevence:

- preference intenzivních prožitků,
- snaha o absolutní řešení, která často vedou k přehnaným podnětům, neúměrným aktivitám,
- potřeba neodkladného uspokojení a z toho vyplývající jistá netrpělivost při dosahování cílů (může se snadno vytvořit pocit životní neúspěšnosti).

Závěrem je třeba připomenout skutečnost, že procento těch, kdo se již rizikově chovají, je v této věkové kategorii značně vysoké. Takže o prevenci jako takové můžeme uvažovat jen u těch „druhých, čistých“. Na druhou stranu už sám kontakt (a ten bývá v tomto věku více než častý) s osobou, která ohrožuje své vlastní zdraví díky užívání návykových látek apod., může mít preventivní dopad. Ale určitě častější je obrácený efekt – vtažení do rizikového jednání. A to je také důvod pro neustálou prevenci.

5.2 Učitelé

Ne všichni učitelé školy absolvovali ve své praxi vzdělávání v tomto směru a také ne všichni budou při realizaci programu sehrávat stejnou úlohu.

Hlavní roli samozřejmě budou hrát vyučující společenskovedních předmětů, zejména občanské výchovy a společenského styku, dále vyučující právní nauky, základů přírodních věd a tělesné výchovy. Přesto však i na další pedagogy – především třídní učitele - budou kladeny nároky a to zejména v takovém přístupu ke studentům, který zajistí respektování osobnosti studenta, postaveném především na partnerském vztahu. Vždyť posilování sebevědomí, pomoc při zvládání stresových situací, zdravá náročnost není výsadou jen několika učitelů. Za tímto účelem budou všichni kolegové seznámeni s tímto programem a s hlavními pravidly primární prevence.

Největší tíha realizace programu však připadne školnímu metodikovi prevence a výchovné poradkyni školy.

5.3 Rodiče

Naším úkolem, v rámci Školního preventivního programu, je pokračovat především v informování o dané problematice na schůzkách s rodiči, vytvořit prostor pro vzájemnou komunikaci, nastolit atmosféru součinnosti při řešení nastalých problémů apod. Budeme tedy pracovat nejen s rodiči problémových žáků, ale samozřejmě i s ostatními.

Ve škole působí i pro rodiče školní poradenské pracoviště – konkrétně výchovný poradce a školní metodik prevence.

6. Prevence rizikového chování ve výuce v rámci školních vzdělávacích programů

Propojení problematiky prevence rizikových forem chování s výukou jednotlivých předmětů v rámci školních vzdělávacích programů je stěžejní. Absolventi studijních oborů nacházejí uplatnění zejména ve skupinách povolání zaměřených na výkon ekonomických, obchodně podnikatelských a administrativních činností v podnicích všech právních firem a v ostatních organizacích. Absolvent může vykonávat pozice jako ekonom, mzdový referent, účetní asistent, statistik, obchodní zástupce, referent ve státní správě, asistent, organizační pracovník, personalista, pracovník marketingu, obchodní referent, správce počítačové sítě, programátor atd. Může rozvíjet vlastní podnikatelské aktivity. Prvky prevence rizikového chování budou začleňovány jak v rámci výuky všeobecně vzdělávacích, tak i odborných předmětů. Především v hodinách občanské výchovy, společenského styku a právní nauky, dále i v hodinách právní nauky, českého jazyka a literatury, tělesné výchovy, cizích jazyků, základů přírodních věd, chemie, biologie atd. se nabízí prostor k preventivnímu působení v rámci témat věnovaných zdravému životnímu stylu, etice a společenskému chování, právnímu vědomí apod. Cíleně mohou být zaměřeny i volné hodiny.

Vyučující budou volit takové metody a formy práce, které povedou k vytváření atmosféry spolupráce, k sebepoznávání studentů, zdravému sebehodnocení, přispějí k zdokonalování schopnosti komunikace atd.

V rámci vhodných témat budeme využívat odborníků (i z řad rodičů) k besedám, např. právní problematika dealerství a užívání drog, zdravotní rizika návykových látek, zdravý životní styl atd.

7. Plán aktivit pro školní rok 2018-2019

7.1 Aktivity pro žáky

Preventivní působení bude probíhat na několika úrovních. Jedná se o osvědčené aktivity a v rámci možností školy v nich budeme i nadále pokračovat.

Preventivní programy – ve spolupráci s občanským sdružením Prostor Pro o. p. s. v Hradci Králové zrealizovat preventivní programy SPIRÁLA, zaměřené na některá z následujících témat (podle potřeb školy):

- Vztahy v kolektivu a šikana (kyberšikana)
- Diskriminační chování ve společnosti (intolerance, rasismus, extremismus,...)
- Závislostní chování (užívání návykových látek, alkohol, marihuana,...)
- Partnerství a sex (včetně sexuálně přenosných nemocí)
- Rizikové trávení volného času (PC hry, internet,...)
- Sebepojetí, žebříček hodnot
- Kriminalita a trestní zodpovědnost

Adaptační kurz pro 1. ročníky – realizaci zajistí školní metodik prevence ve spolupráci s výchovnou poradkyní a třídními učiteli. Cílem akce je zprostředkovat vzájemné poznávání žáků, jejich vzdělávání v oblasti primární prevence rizikového chování a v neposlední řadě jim poskytnout příležitost k zábavě. Kurz se uskuteční v táboře J. A. Komenského v Bělči. V rámci kurzu budou realizovány seznamovací aktivity za přítomnosti třídního učitele, sportovně zátěžové aktivity, beseda o kriminalitě mládeže, o trestní odpovědnosti, bezpečnosti silničního provozu, o zneužívání návykových látek a o práci policistů, aktivita zaměřená na zvládání obtíží spojených s přechodem na střední školu, setkání s rodiči žáků a slavnostní „pasování“ žáků na studenty Obchodní akademie T. G. Masaryka v Kostelci nad Orlicí a předání pamětních listů.

Talent – soutěž pro studenty – vzhledem k tomu, že obsahuje především vědomostní soutěže a obhajoby studentských prací, poskytuje mladým lidem prostor pro sebepoznání, ověření si vlastních znalostí, schopností a dovedností, podporuje rozvoj komunikačních technik a v neposlední řadě z jedné strany navozuje atmosféru zdravého konkurenčního boje, ze strany druhé „zlidšťuje“ vztahy mezi studenty a učiteli.

Jazykové olympiády – studenti si mohou změřit síly v cizích jazycích nejen v rámci školy, ale ti lepší i na úrovni okresu a kraje atd.

Zertifikát Deutsch – zatím pouze v německém jazyce pořádáme ve škole zkoušky pro získání certifikátu z německého jazyka. Studenti si mohou zkoušku zkusit nejdříve tzv. nanečisto, a posléze i naostro.

Evropský den jazyků – celodenní program zaměřený na jazykové prezentace, jazykové hry a další doprovodné aktivity.

Certifikát ECDL – tzv. „evropský řidičák na počítače“ – opět umožňuje studentům prověřit si své znalosti v domácím prostředí, konkrétně takové znalosti, jako, např. práce s elektronickou poštou, s internetem, se soubory a složkami na pevných discích, Microsoft Word, Microsoft Excel, PowerPoint atd. Platí v celé EU.

Sbírkové akce – Srdíčkový den - smyslem však není pouze shromáždit potřebné finanční prostředky, ale v jejich rámci se studenti jednak dozvědí spoustu informací k dané problematice, a jsou navíc nuceni v terénu informovat občany, snažit se je přesvědčit o správnosti těchto akcí, prezentovat sami sebe, ale také školu a příslušnou organizaci atd.

Den pomoci – branně-bezpečnostní den, při kterém studenti získávají informace a nacvičují dovednosti z oblastí civilní obrany, první pomoci, požární ochrany, místopisu, zdravotvědy, živelných pohrom a jsou svědky profesionálního zásahu hasičského záchranného sboru.

Státní zkoušky v psaní na klávesnici – studenti si mohou vyzkoušet své dovednosti v psaní na rychlost, na přesnost a jiné znalosti s možností získat osvědčení o státní zkoušce.

Lyžařské a letní sportovní kurzy – jsou významnou preventivní aktivitou, neboť jsou cele směřovány ke zdravému životnímu stylu a poskytují studentům spoustu možností, jak prožívat pocit úspěchu, smysluplného využití času atd.

Fiktivní firma – jedná se o volitelný předmět, ale řada jeho aktivit směřuje mimo školu. Opět i zde mohou studenti prakticky realizovat získané znalosti.

Výměnné pobyty se zahraničními školami – v rámci přípravy pobytu studenti velmi čile komunikují se svými zahraničními spolužáky na různá témata, seznamují se s životním stylem mladých lidí v zahraničí, ověřují si své jazykové dovednosti, seznamují se s cizími zeměmi atd. Kontakty jsou navázány s Dánskem, Německem a Francií.

Tematické besedy - pořádání besed o prevenci pohlavních chorob a intimní hygieně pro dívky z 1. ročníků „S Tebou o Tobě“, besedy pro 3. ročníky na **Úřadu práce** v Rychnově nad Kněžnou o uplatnění na trhu práce, pro 4. ročníky zorganizovat návštěvu jednání na **Okresním soudě** v Rychnově nad Kněžnou, besedy o možnostech **dalšího vzdělávání** pro 4. ročníky, pro 1. ročníky **besedy o holocaustu**, případně využít nabídky dalších subjektů mimo školu.

Poznámka: Termíny uvedených akcí budou stanoveny po dohodě s ředitelem školy v harmonogramu pro školní rok 2018-2019, popř. budou určeny operativně v průběhu roku. V případě nabídky jiných aktivit, pořádaných subjekty mimo školu (kulturní pořady, filmová představení apod.) budou s ohledem na jejich kvalitu využívány k preventivním účelům.

7. 2 Vzdělávání učitelů

Zejména pedagogové pověřeni primární prevencí, tzn. výchovná poradkyně školy Mgr. Zuzana Martincová a metodik prevence Mgr. Jaroslav Tměj, se budou průběžně zúčastňovat vzdělávacích akcí s danou problematikou.

Ostatní učitelé budou informováni o obsahu Školního preventivního programu, budou seznámeni s metodickým postupem při podezření na to, že student je pod vlivem drog, bude jim dále poskytnuta informace o materiálech, které jsou ve škole k dispozici.

7. 3 Spolupráce s rodiči

Jednou za školní rok budou rodiče žáků 1. ročníků seznámeni s danou problematikou, bude jim vysvětleno, jakým způsobem škola případné problémy řeší, a jak jim může pomoci.

7.4 Spolupráce s dalšími organizacemi

Spolupráce s masmédií - masmédiá patří k významným subjektům, které značně ovlivňují veřejné mínění. Jejich prostřednictvím je možné oslovit širokou veřejnost, proto je v programu počítáno i se spoluprací s Orlickým týdeníkem a Orlickými novinami, jejichž prostřednictvím bude veřejnost informována o aktivitách školy v prevenci sociálně patologických jevů a tím pozitivně prezentována i škola jako taková.

Oblast zdravotnictví - bude kontaktována lékařka v Kostelci nad Orlicí, na kterou by se škola obracela v případech výskytu zneužívání návykových látek ve škole aj. Zároveň budou kontaktováni lékaři a pracovníci hygienické stanice, kteří by uskutečnili besedy pro studenty.

Oblast sociálních věcí - i nadále budeme pokračovat ve spolupráci s okresním metodikem preventivních aktivit zejména v koordinaci aktivit a při předkládání projektů v rámci grantů s žádostí o poskytnutí finančních prostředků.

Policie ČR - ve spolupráci s policií budou připraveny besedy jak pro studenty (především v rámci adaptačního kurzu), tak i pro rodiče. V případech uvedených v bodě 4.5.1. a 4.5.2. budeme spolupracovat na řešení případné trestné činnosti.

8. Nespecifická primární prevence

Sportovní hry

Zodpovídá: Mgr. Miroslav Sejkora

Den / hodina: viz rozvrh

Náplň: nepovinný předmět pro ty, kdo chtějí sportovat nad rámec vyučovacích hodin a využít tak volný čas. Tomu velice napomáhá i vybavení sportovními potřebami, jako jsou kola, kolečkové brusle, tenisové potřeby, vybavení posilovny atd.

Klub mediální komunikace

Zodpovídá: Mgr. Pavel Synek

Den / hodina: viz rozvrh

Náplň: klub mediální komunikace bude zpracovávat materiály, které budou použity pro prezentaci školy na veřejnosti a také pro dokumentaci činnosti v rámci školy. Budou zpracovávány reportáže, články, rozhovory, fotodokumentace. Kromě toho se členové klubu budou učit podle svých priorit pracovat s videokamerou či fotoaparátem, nebo naopak se slovem.

Knihovna a studovna

Zodpovídá: Barbora Brandejsová, DiS.

Den / hodina: dle dohody

Náplň: nabízí studentům v době mimo vyučování prostor pro studium, domácí přípravu apod.

9. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

9.1 Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost představuje jeden z vážných problémů, se kterým se pedagogové velmi často setkávají. K jeho řešení je nutná soustavná a náročná práce se žákem, popř. také s rodinou žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinném prostředí. Neprospěch je zpravidla způsoben souborem příčin, které je třeba dobře diagnostikovat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

a) osobnost žáka - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka,

b) nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem),

c) nesprávná volba studijního oboru, která způsobí nízkou, resp. nulovou motivaci při zvládnutí učiva.

9.2 Řešení školní neúspěšnosti

Především je nezbytné podrobit žáka adekvátní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní realizovat vhodná opatření. Je nezbytné reagovat co nejdříve, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "prospívající žáky" s předpoklady složit maturitní zkoušku.

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

a) poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, integrace žáka a vytvoření individuálního vzdělávacího programu.

b) žáci sociálně znevýhodnění (jejichž neúspěšnost souvisí s tzv. mimoosobnostními faktory) - motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.

c) žáci s vysokou absencí (jsou také často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti) – včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva, stanovení termínů vyzkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby

podpory dítěte.

9.3 Postup při řešení školní neúspěšnosti

Významnou roli při řešení školní neúspěšnosti má třídní učitel, který na základě rozboru výsledků průběžné klasifikace v systému „Bakaláři“ po prvním čtvrtletí domluví jednání se žáky, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) a s jejich zákonnými zástupci. Jednání se dále zúčastní učitelé daných předmětů, ve kterých žák neprospívá, případně výchovný poradce. Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Také se sjedná termín případné další schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel.

Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovnou poradkyní (případně rodičů, žáka a výchovné poradkyně) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebního stylu).

Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena opět na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).

10. Hodnocení aktivit

Veškerou evidenci preventivních aktivit povede v elektronické formě školní metodik prevence a ve spolupráci s dalšími zúčastněnými pedagogy provede jejich vyhodnocení tak, aby bylo možné určit jejich efektivitu. Zároveň bude zpracovávat zprávy pro vedení školy či nadřízené orgány.

Po vyhodnocení dílčích aktivit stanoví, zda budou ve stejné podobě realizovány i v budoucnu, či budou modifikovány, či se neosvědčily vůbec. Za tím účelem vypracuje jednoduchý dotazník, kterým ověří přijetí jednotlivých aktivit samotnými studenty.

S výsledky budou seznámeni ostatní pedagogové, ale také rodiče. Výsledky budou publikovány jednak ve výroční zprávě školy, jednak v masmédiích.

11. Kontaktní adresy (vnější zdroje)

Pedagogicko-psychologická poradna v Rychnově n. Kn.	tel.: 494 535 476 e-mail: PPPRychnov@seznam.cz
„Domino“ – SVP pro děti a mládež v Hradci Králové	tel.: 495 541 374 e-mail: info@svphk.cz http://www.svphk.cz
K-centrum (Laxus) HK	tel.: 495 513 977 kacko.hradec@laxus.cz
MUDr. Rufferová, psychiatrie RK	tel.: 494 515 683
MUDr. Matějusková, dětský a dorostový lékař Kostelec n. Orł.	tel.: 494 323 740
Okresní metodik prevence Mgr. Zdenka Ženatová	tel.: 494 535 476 e-mail: PPPRychnov@seznam.cz
Krajská školská koordinátorka prevence Mgr. Dita Kosová	tel.: 495 817 219 mail: dkosova@kr-kralovehradecky.cz

Krajská protidrogová koordinátorka Mgr. Monika Honzíková, KÚ HK	tel.: 495 817 433 mail: mhonzikova@kr-kralovehradecky.cz
Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, skupiny Policie ČR, RK por. Mgr. A. Kacálková	tel.: 974 536 208, 725 083 407 e-mail: krph.tisk.rk@pcr.cz
Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu Praha p. Prouzová	tel.: 224 231 524 e-mail: z.pro@centrum.cz tel.: 606 917 488 www.planovanirodiny.cz
Tyfloservis HK (zrakově postižení)	tel.: 495 273 636 e-mail: h.kralove@tyfloservis.cz
Život dětem Praha	tel.: 284 840 516, 608 080 870
Úřad práce RK	tel.: 950 159 111

12. Závěr

Školní preventivní program směřuje k ochraně mládeže před sociálně negativními jevy, včetně vzniku závislosti na návykových látkách, hracích automatech, počítačích. V jeho rámci je preferován pozitivní přístup – vychází z poznání, že spíše než poskytovat informace o nežádoucích jevech je lepší vytvářet podmínky pro využití volného času, spolupodílet se na vzájemně přínosné nestresující komunikaci, upřednostňovat aktivity, které přinášejí pozitivní prožitky jinak než užitím drogy apod. Důraz je kladen na posilování zdravého sebevědomí, samostatné rozhodování a řešení problémů, rozvoj zdravého životního stylu.

Důraz bude položen na informovanost žáků v hodinách všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů, při akcích pořádaných školou apod. A dále na širokou nabídku volnočasových aktivit podle možností školy. Cílem bude také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků.

V Kostelci nad Orlicí 22. 08. 2018

.....
ředitel školy

.....
metodik prevence

Přílohy

1. Postup školy v případě výskytu zneužívání návykových látek ve škole

V případě podezření

- ✓ výchovný poradce, příp. třídní učitel, provede diskrétní šetření, pohovor – doporučí rozhovor s odborníkem (výchovná poradkyně, pedagogicko-psychologická poradna, Linka důvěry, zdravotnické zařízení, kontaktní centrum aj.)

Potvrzené důvodné podezření

- ✓ kontaktuje rodiče (zákonného zástupce), upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drog (i nebezpečí z předávkování hraničí s bezprostředním ohrožením života)

Při negativní reakci rodičů na sdělení a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči,

- ✓ uvědomí orgán sociálně-právní ochrany dětí

V akutním případě, při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole, nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování – ředitel nebo výchovná poradkyně

- ✓ kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče
- ✓ při negativní reakci rodičů na sdělení a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor

V případě dealerství, podezření na porušení § 201 trestního zákoníku (ohrožení výchovy dítěte), nebo zanedbání povinné péče

- ✓ oznámí věc policii

2. Postup školy v případě podezření na šikanu

- ✓ **Konfrontovat** svá pozorování nebo ohlášení s ostatními kolegy.
- ✓ **Oznámit** své podezření vedení školy, **konzultovat** další postup. Dohodnout se, kdo povede vyšetřování, případně přizvat psychologa.
- ✓ Mezi čtyřma očima **vyslechnout** více nezaujatých **svědků** (spolužáků). Vést **písemný záznam**, porovnávat, věnovat pozornost nesrovnalostem v časech a místech.
- ✓ **Spojit se s rodiči případné oběti**, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Požádat je o spolupráci.
- ✓ **Vyslechnout oběť** – citlivě, zcela diskrétně, zaručit bezpečnost a důvěrnost informací. Vše zapisovat nebo nahrávat.
- ✓ **Vyslechnout agresory** – překvapivě, mezi čtyřma očima, znemožnit domluvu výpovědí. Vytipovat nejslabší článek, přimět k přiznání či vzájemnému obviňování.
- ✓ Požádat vedení školy o **svolání výchovné komise** (vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel, psycholog). Ta posoudí na základě shromážděných informací, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň závažnosti, navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku a jejich potrestání.
- ✓ **Pozvat** individuálně k jednání **rodiče agresorů**, seznámit je se situací, sdělit jim navrhaná opatření a požádat je o spolupráci.
- ✓ Pokud rodiče odmítají spolupracovat (je ale možno v každém případě), přizvat do každého šetření **orgány sociálně-právní ochrany dětí**.

- ✓ Při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu přestupku nebo trestného činu, **oznámít věc Policii ČR** – závisí na věku agresorů, na intenzitě a závažnosti šikany.
- ✓ **Rozebrat situaci se třídou**, prodiskutovat, vysvětlit nebezpečnost a důsledky šikany, oznámít potrestání viníků.
- ✓ Pokud se situace vyřeší pouze odchodem některých žáků, preferovat variantu **odchodu agresora, a nikoli oběti**.

(Zpracováno dle pokynu MŠMT)